

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

27 septembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte

Nicolae Gordilă,

Judecători

Iurie Diaconu, Elena Covalenco,

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Djulieta Devder, împotriva sentinței Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 06 aprilie 2016 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 03 mai 2017, în privința inculpatului

*Catană Dorin XXXXXXXX, născut
la xx xxxxxxxxxxx xxxx în r-nul XXXXXXX, locuitor al mun.
XXXXXXXX, str. XXXX XXXXX, ap. xx, cetățean al R.
Moldova, fără antecedente penale.*

*Termenul de examinare,
instanța de fond: 19.01.2016 – 06.04.2016,
instanța de apel: 18.05.2016 – 24.08.2016,
instanța de recurs: 09.11.2016 – 21.02.2017,
instanța de apel: 04.04.2017 – 03.05.2017,
instanța de recurs: 13.07.2017 – 27.09.2017.*

Asupra recursului menționat, Colegiul penal,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 06 aprilie 2016, cauza fiind examinată conform prescripțiilor din art. 364¹ Cod de procedură penală, procesul penal în privința lui Catană Dorin pe art. 326 alin. (1) Cod penal a fost încetat, cu tragerea la răspundere contravențională în baza art. 55 Cod penal și aplicarea-i pedepsei sub formă de amendă în mărime de 150 unități convenționale, ce constituie 3000 lei.

2. Instanța de fond a constatat că în perioada lunii iunie 2013, inculpatul Catană Dorin, activând în cadrul Direcției înmatricularea mijloacelor de transport și calificarea conducătorilor auto a ÎS „CRIS Registru”, susținând că are influență asupra membrilor comisiei de examinare din cadrul subdiviziunilor structurale ale Direcției înmatricularea mijloacelor de transport și calificarea conducătorilor auto a

ÎS „Cris Registru”, aflându-se în preajma domiciliului său din mun. XXXXXXXX, str. XXXXX XXXX nr. x, în cadrul unei discuții cu Caraman I. a pretins suma de 300 euro, echivalentă cu 4946 lei, conform cursului BNM, pentru realizarea influenței promise.

La 27 septembrie 2013, în scopul realizării promisiunii făcute, inculpatul i-a spus lui Caraman I. să se prezinte la Biroul de Examinare și Evidență a Transportului din or. Rezina pentru a participa la examenul de obținere a dreptului de a conduce la categoriile solicitate. În pofida afirmațiilor sale de a-i influența pe membrii Comisiei de examinare, acestea au eșuat, iar Caraman I. a fost respins la proba teoretică. În aceste circumstanțe, inculpatul l-a convins pe Caraman I. că va încerca să influențeze alți membri ai Comisiilor de examinare, în vederea facilitării susținerii examenului, fapte care nu au fost în continuare realizate, iar Caraman I. a plecat peste hotarele Republicii Moldova. Ulterior, la 13.10.2015, în cadrul întâlnirii care a avut loc între inculpat și Caraman I., în preajma sediului ÎS „CRIS Registru” din mun. Chișinău, str. Pușkin 42, în pofida faptului că nu i-a reușit influența promisă asupra membrilor comisiei de examinare din cadrul subdiviziunilor structurale ale Direcției înmatricularea mijloacelor de transport și calificarea conducătorilor auto a ÎS „CRIS Registru” în vederea obținerii permisului de conducere, inculpatul i-a restituit lui Caraman I. suma de 150 euro, promițând să restituie și restul sumei în viitorul apropiat, bani care de fapt nu au mai fost restituiți sub diferite pretexte.

Instanța a reținut că inculpatul a recunoscut vina și a solicitat judecarea cauzei în baza probelor administrate în faza de urmărire penală.

Astfel, instanța a conchis că vinovăția inculpatului este integral dovedită prin probele administrate și i-a încadrat acțiunile în baza art. 326 alin. (1) Cod penal, ca pretinderea și primirea personal de bani pentru sine, de către o persoană care susține că are influență asupra unor persoane publice, pentru a-i face să îndeplinească acțiuni în exercitarea funcției lor.

La stabilirea pedepsei, instanța a ținut cont de prevederile art. 61, 75 Cod penal, că inculpatul nu are antecedente penale, că s-au stabilit circumstanțe atenuante – recunoașterea vinei, căința sinceră și săvârșirea pentru prima dată a unei infracțiuni mai puțin grave, că nu au fost stabilite circumstanțe agravante, că inculpatul are la întreținere 3 copii minori, a restituit integral suma primită de la martorul Caraman I., concluzionând că sunt întrunite condițiile art. 55 Cod penal și că corectarea inculpatului este posibilă fără a fi supus răspunderii penale, cu tragere la răspundere contravențională pentru fapta comisă.

3. Procurorul în Procuratura anticorupție, Andrei Baeșu, a declarat apel, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie condamnat în baza art. 326 alin. (1) Cod penal, la amendă în mărime de 500 unități convenționale, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în cadrul organelor autorităților publice pe un termen de 1 an.

Apelantul a invocat, că pedeapsa stabilită inculpatului nu a fost apreciată în coroborare cu fapta comisă și consecințele acesteia, nu s-a ținut cont de caracterul și gradul de pericol social al infracțiunii comise.

Instanța de fond nu a indicat circumstanțele care ar constata cu certitudine că corectarea inculpatului este posibilă fără tragerea la răspundere penală, limitându-

se doar la enumerarea circumstanțelor atenuante constatate în acțiunile inculpatului fără a le evidenția pe cele agravante.

Sentința este pasibilă de a fi casată sub aspectul blândeții pedepsei aplicate, deoarece la caz nu sunt prezente circumstanțe excepționale, inculpatul nu va conștientiza consecințele încălcării legii și în atare împrejurări, aplicarea art. 55 Cod penal nu va atinge scopul pedepsei penale, mai mult instanța de judecată nu s-a expus asupra pedepsei complementare, privarea de drepturi care este indispensabilă față de sancțiunea principală la infracțiunile de corupție.

Instanța de fond nu i-a stabilit inculpatului o pedeapsă echitabilă în raport cu circumstanțele faptei, consecințele și gravitatea infracțiunii, iar careva temeieri de aplicare a prevederilor art. 55 Cod penal la caz lipsesc.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 august 2016, apelul a fost respins ca nefondat.

Instanța de apel a reținut, că instanța de fond just a individualizat pedeapsa în baza art. 7, 61, 75 Cod penal, totodată, corect a tras inculpatul la răspundere contravențională în baza art. 55 Cod penal.

5. Procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Sergiu Brigai, a declarat recurs ordinar, solicitând casarea acestei decizii și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Recurentul a invocat, că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra motivului invocat în apelul procurorului și anume că în cazul dat nu s-a constatat că corectarea inculpatului este posibilă fără a fi supus răspunderii penale.

6. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 21 februarie 2017, recursul a fost admis, casată total decizia atacată și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Instanța de recurs a reținut că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra argumentului apelantului că, în cazul dat nu s-a constatat că corectarea inculpatului este posibilă fără a fi supus răspunderii penale.

Instanța de apel și-a motivat insuficient decizia pronunțată și aceasta nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

7. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 03 mai 2017, apelul a fost respins, ca nefondat.

Instanța de apel a reținut, că instanța de fond, la stabilirea pedepsei, corect a ținut cont de prevederile art. 7, 75 alin. (1), 76 alin. (2) Cod penal, luând în considerare caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, motivul și scopul celor comise, persoana celui vinovat, caracterul și mărimea daunei prejudiciabile, circumstanțele ce atenuază sau agravează răspunderea, ținându-se cont de influența pedepsei aplicate asupra corectării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

După caracterul și gradul prejudiciabil, infracțiunea săvârșită de inculpat este una mai puțin gravă. În privința lui, s-au stabilit circumstanțele atenuante – săvârșirea pentru prima dată a unei infracțiuni, recuperarea prejudiciului cauzat prin infracțiune, recunoașterea integrală a săvârșirii faptelor indicate în rechizitoriu și înaintarea cererii în conformitate cu prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală, faptul că inculpatul se caracterizează pozitiv, la evidența dispensară nu se

află, căința sinceră, lipsa unor date care l-ar compromite sau i-ar denigra personalitatea.

Circumstanțe care ar agrava răspunderea inculpatului, nu au fost constatate.

Astfel, reieșind din calitățile personale și cumulul de circumstanțe atenuante, în lipsa circumstanțelor care ar agrava răspunderea, corectarea și reeducarea inculpatului este posibilă fără izolare de societate, existând suficiente temeiuri să nu fie supus răspunderii penale, fiind întemeiată înlocuirea răspunderii penale într-o altă formă de răspundere juridică.

Legea penală acordă instanței de judecată posibilitatea largă de aplicare în practică a principiului individualizării răspunderii penale, astfel, pedeapsa aplicată inculpatului trebuie să fie echitabilă, legală și corect individualizată, capabilă să restabilească echitatea socială și să realizeze scopurile legii penale și pedepsei penale, conform prevederilor art. 61 Cod penal.

Prejudiciul cauzat prin infracțiune a fost reparat integral, inculpatul a înaintat o cerere privind recunoașterea vinovăției și a probelor administrate la faza urmăririi penale, și nu a solicitat administrarea de probe noi, se căiește sincer de cele comise, este caracterizat pozitiv, este căsătorit, are la întreținere trei copii minori, corectarea acestuia fiind posibilă fără a fi supus răspunderii penale.

Concluzia instanței de fond, cu referire la înlocuirea răspunderii penale și tragerea la răspundere contravențională a inculpatului, se bazează în deplină măsură pe prevederile art. 7, 61 și 75 Cod penal, care se referă la scopul pedepsei penale și criteriile generale de individualizare a pedepsei.

Corectarea și reeducarea inculpatului este posibilă fără supunerea acestuia răspunderii penale, având în vedere comportamentul lui înainte și după comiterea faptei, recunoașterea vinovăției, căința sinceră și caracteristica-i pozitivă, cât și faptul că inculpatul are o familie, având copii minori la întreținere, ceea ce îl va face pe inculpat să-și dea seama despre inadmisibilitatea încălcării rigorilor de drept.

8. Procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Djulieta Devder, a declarat recurs ordinar, solicitând casarea acestei decizii și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Recurenta a invocat, că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra motivului invocat în apelul procurorului, și anume asupra netemeinicii sentinței referitor la corectarea inculpatului, fără a fi supus răspunderii penale, neconformându-se în acest sens deciziei instanței de recurs, potrivit art. 436 Cod de procedură penală.

Infracțiunea de trafic de influență, săvârșită de inculpat, comparativ cu alte categorii de infracțiuni, prezintă un pericol grav pentru societate, deoarece se manifestă în structurile autorităților statului, a puterii sau serviciilor publice, care discreditează și compromit activitatea acestora.

Instanța de apel, eronat a reținut circumstanțe ce reies din personalitatea inculpatului, or, acestea nu pot substitui faptul că pedepsele stabilite pentru astfel de categorii de infracțiuni trebuie să fie nu doar legale, în sensul de respectare a cadrului legal de individualizare judiciară, dar în același timp și juste, adică să respecte criteriul proporționalității, care presupune stabilirea cuantumului pedepsei în funcție de gravitatea infracțiunii și vinovăția autorului.

Soluția aplicării în privința inculpatului a prevederilor art. 55 Cod penal este una pripită. Dispoziția normei enunțate, prevede că răspunderea penală pentru infracțiunea săvârșită poate fi înlocuită cu o altă formă de răspundere extrapenală, care atrage încetarea procesului cu aplicarea unei sancțiuni cu caracter contravențional, iar pentru aplicarea unei astfel de pedepse nu va fi atins scopul de restabilire a echității sociale și prevenire a săvârșirii de noi infracțiuni de către alte persoane.

Cauza a fost examinată în procedură simplificată, conform prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală, dar aceasta nu poate fi valorificată ca o circumstanță atenuantă, ce ar condiționa liberarea inculpatului de răspundere penală, or ar însemna că uneia și aceleiași situații de drept, i se acordă o dublă valență juridică.

Instanța de apel urma să aprecieze just, dacă din punct de vedere al legalității pedepsei penale, aceasta a fost aplicată în raport nu doar cu sancțiunea normelor penale imputate inculpatului, ci cu toate prevederile ce reglementează pedeapsa penală, individualizarea acesteia, precum și alte criterii ce țin de tratamentul juridic real.

În drept, recursul este întemeiat pe art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală – instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

9. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar nominalizat pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv și în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În această ordine de idei și în raport cu circumstanțele invocate în recursul ordinar (*pct. 8. din decizie*), se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârilor contestate, inclusiv cele reproduse în pct. **2., 7.** din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanța de fond și cea de apel, legal și întemeiat au constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind pedeapsa aplicată inculpatului, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, just și argumentat au ținut cont de prevederile art. 61, 75, 55 Cod penal, conform căror persoanei recunoscute vinovată de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele și în strictă conformitate cu dispozițiile legii, pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de

circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. Persoana care a săvârșit pentru prima oară o infracțiune mai puțin gravă, poate fi liberată de răspundere penală și trasă la răspundere contravențională în cazurile în care și-a recunoscut vina, a reparat prejudiciul cauzat prin infracțiune și s-a constatat că corectarea ei este posibilă fără a fi supusă răspunderii penale, instanța de apel pronunțându-se argumentat asupra motivelor invocate în apelul declarat, realizând, astfel, și indicațiile invocate în decizia instanței de recurs din 21.02.2016 (*pct. 6. din decizie*), în limitele prescise în art. 436 Cod de procedură penală.

Deci, pedeapsa respectivă a fost motivată, individualizată și aplicată inculpatului în corespundere cu prevederile legale (*pct. 2., 7. din decizie*).

Pe lângă aceasta, recursul declarat, potrivit argumentelor invocate și reproduse în pct. 8. din prezenta decizie, este întemeiat doar pe critica modului în care instanțele au apreciat circumstanțele cauzei în latura pedepsei (*pct. 8. din decizie*).

Însă, pornind de la relevanțele art. 27, 414 alin. (1) și (2) a Codului de procedură penală, judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanțelor de fond și de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea circumstanțelor cauzei în latura pedepsei în alt sens decât cel pe care îl propune acuzarea este o competență și prerogativă legală a acestor instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursul ordinar la fel este lipsită de orice temei legal.

Mai mult, motivele invocate în recursul de pe rol au constituit deja obiect de examinare în instanțele de fond de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (*pct. 2., 7. din decizie*), iar o altă opinie asupra probelor și circumstanțelor cauzei care au fost puse la baza hotărârii de condamnare, conform jurisprudenței CtEDO, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei (*hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița versus Moldova*).

Circumstanțele enunțate denotă că instanțele de fond și de apel nu au comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurent, că au adoptat hotărâri care cuprind motivele pe care se întemeiază soluția, că i-au aplicat inculpatului o pedeapsă individualizată conform prevederilor legale, și că recursul ordinar este unul vădit neîntemeiat.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Astfel, odată ce recursul de pe rol este vădit neîntemeiat, el urmează a fi declarat inadmisibil.

10. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Djulieta Devder, împotriva sentinței Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 06 aprilie 2016 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 03 mai 2017, în privința inculpatului Catană Dorin XXXXXXX, pe motiv că este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 18 octombrie 2017.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Iurie Diaconu

Elena Covalenco